

ANALIZA DE SITUAȚIE ÎN CADRUL CAMPANIEI CU OCAZIA ZILEI NAȚIONALE FĂRĂ TUTUN 15 NOIEMBRIE 2012

Se estimează că în prezent fumează circa 1.3 mld din populația globală de 7 mld locuitori, adică 18.6%. Fumatul produce în prezent circa 6 milioane de victime anual, dintre care peste 5 milioane sunt utilizatori și ex-utilizatori iar mai mult de 600 000 sunt nefumători expuși fumatului pasiv (dintre care 28% erau copii în 2004), astfel că fără aplicarea unor măsuri urgente, numărul deceselor ar putea crește anual la peste opt milioane până în 2030.

În Europa, bolile legate de fumat fac anual 650 000 victime; 80 000 de decese sunt urmare a fumatului pasiv. Conform Special Eurobarometer 385 prevalența fumatului în populația generală peste 15 ani a UE este în 2012 de 28%.

Date epidemiologice în România

Ministerul Sănătății a lansat în 2011 primul studiu Global Adult Tobacco Survey (GATS) prin care au fost urmărite tendințele consumului de tutun din România. Conform *GATS 2011* - în România fumatul ucide peste 33.000 de persoane anual, 70% dintre acestea având vârste cuprinse între 35 și 69 de ani. Unul din patru decese are loc înaintea vârstei de 35 ani și este cauzat de boli în legătură cu fumatul. În medie, fumătorii decedați prematur ar fi trăit cu 21 de ani mai mult în absența acestui viciu.

Prevalența curentă a fumatului în România este 26,7% (4.85 milioane locuitori). Prevalența este mai mare în rândul bărbaților decât în rândul femeilor: 37,4% față de 16,7%. 24,3% fumează zilnic (34,9% din bărbați și 14,5% din femei), iar 2,4% sunt fumători ocazionali (2,5% din bărbați și 2,2% dintre femei).

Prevalența maximă pe vârste se înregistrează în rândul persoanelor de 25-44 ani (36,3%), iar cea minimă la cei cu vârsta ≥ 65 de ani (7,6%).

În rândul bărbaților, cea mai scăzută prevalență este declarată de cei cu studii superioare (36,4%), în timp ce în rândul femeilor prevalența a fost mai mare în rândul celor cu studii medii sau superioare (19,6%, respectiv 20,0%) și minimă în rândul femeilor cu studii elementare (14,7%).

Principalul tip de produs din tutun utilizat este reprezentat de țigărețe, consumate de 26,5% din populație (bărbați: 37,1%, femei: 16,7%), iar numărul mediu de țigări fumate pe zi este de 16,6: 17,7 pentru bărbați și 14,1 pentru femei.

Cele mai frecvent achiziționate mărci de țigarete sunt Kent (33,8%), Marlboro (9,7%), Winchester (8,2%), Viceroy (7,6%), și Winston (7,0%). În medie, un fumător cheltuie lunar pe țigarete 273 lei.

Majoritatea celor chestionați (83,6%) au primit informații împotriva fumatului prin intermediul mass-media sau afișaje în locuri publice: la televizor de către 76,7%, pe panourile publicitare - 25,8% și, mai puțin frecvent, la radio - 25,3%.

În privința renunțării la fumat, dintre fumătorii actuali și ex-fumători 35,5% au făcut o încercare de a renunța în ultimele 12 luni. Printre fumătorii care au vizitat un medic în cursul ultimelor 12 luni, 82,1% au fost întrebați de acesta despre istoria lor privind fumatul iar 81,9% au primit sfaturi să renunțe la fumat. Cei mai mulți dintre cei care au încercat să renunțe (80,8%) au dorit să facă acest lucru fără ajutor. Doar 8,2% au utilizat terapia de substituție, 1,4% folosind un alt medicament prescris; 1,7% prin consiliere și consultanță; 6,8% au folosit pentru renunțare produse naturale din plante, acupunctură, sau alte metode.

Printre nefumători, prevalența expunerii la fumatul pasiv la domiciliu a fost de 24,4% (aproximativ 3.2 milioane nefumători).

România este a cincea țară din regiune inclusă în studiile GATS. GATS România 2011 a cuprins un eșantion reprezentativ de 4517 indivizi cu vârsta \geq 15 ani.

Conform unui studiu publicat de Comisia Europeană în mai 2012 - ***Special Eurobarometer 385*** - prevalența fumatului în populația generală peste 15 ani din România este de 30%, în scădere față de 31% în 2006. Un român fumează în medie 14,4 țigări pe zi, foarte aproape de media din UE (14,2%). România ocupă prima poziție în Uniunea Europeană în funcție de procentul persoanelor expuse la fumul de țigară în spații închise la locul de muncă. Astfel, conform datelor prezentate de Eurobarometer, numai 38% dintre români nu au fost expuși deloc sau aproape deloc la fumul de țigară în spații închise la serviciu. Alți 40% au fost expuși ocazional, 8% - mai puțin de o oră pe zi, 6% - între o oră și cinci ore pe zi, iar 8% - peste cinci ore pe zi.

*

Campaniile organizate în ultimii ani și-au propus să constientizeze populația cu privire la efectele nocive ale tutunului și în același timp să încurajeze promovarea unui stil de viață sănătos. Astfel, în anul 2010 campania de celebrare a Zilei Naționale fără Tutun s-a desfășurat sub sloganul „***Fără tutun, pentru o viață mai lungă și sănătoasă !***”, iar în anul 2011 s-a derulat campania: „***Spune da VIETII! Spune NU tutunului!***”.

În campania din anul trecut au participat 19 Direcții de Sănătate Publică care au desfășurat diverse activități în cadrul cărora au fost distribuite 34.900

pliante, broșuri, postere și au fost prezentate materiale informative în format electronic. Ca activități mai importante amintim:

- Standul de promovare a sănătății în cadrul Tg. Expozițional “Medicalexp” cu următoarele activități : afișaj, determinări ale vârstei plămânului și a CO din aerul expirat, consiliere, distribuire de materiale informative (DSP Bacău);
- Acțiunea de informare a populației pe tema promovării unui stil de viață sănătos, fără fumat desfășurată în incinta complexului Moldova Mall (DSP Iași);
- Emisiunea la postul local „Alexandria tv” privind rolul determinant al fumatului în declanșarea unor boli ca: tbc, bpoc, afecțiuni vasculare, etc (DSP Teleorman);
- Distribuirea stradală de materiale informative împreună cu voluntarii de la Crucea Rosie (DSP Salaj);
- Activități IEC interactive în unități de învățământ preuniversitar (DSP Argeș);

- Difuzare comunicat de presă și material informativ către populația din mediul rural prin intermediul societății de cablu TV (DSP Bacău);
- Întâlniri cu elevii în școlile și liceele din oraș și județ cu ajutorul medicilor de familie, asistenților comunitari și mediatorilor sanitari. Prezentarea unui film despre tutun, alcool și droguri “Captivi în libertate” (DSP Giurgiu);
- Organizarea unei acțiuni la Penitenciarul Tg.Mureș în cadrul căreia s-au prezentat efectele nocive ale fumatului asupra stării de sănătate, s-au efectuat determinări de CO în aerul expirat și au fost distribuite materiale informative (DSP Mureș);

- Realizarea de expozitii de desene de catre grupele pregatitoare in 9 gradinite din municipiul Iasi (DSP Iasi);
- Organizarea unui punct de informare in ziua de 17 noiembrie in zona pietonala; activitatea de informare a fost insotita de jocuri sociale pe tema fumatului si a renuntarii la fumat, concursuri (DSP Bistrita).

Bibliografie:

- <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs339/en/index.html>
- Global Adult Tobacco Survey, Publisher: Ministry of Health Romania, 2011: http://www.ms.gov.ro/documente/Global%20Adult%20Tobacco%20Survey%20Romania%202011_9425_7779.pdf
- Special Eurobarometer 332, "Tobacco", Publication May 2010.
- Special Eurobarometer 385 Publication: May 2012